

INSTITUTE OF INDIGENOUS MEDICINE, UNIVERSITY OF COLOMBO
DEGREE OF BACHELOR OF AYURVEDA MEDICINE AND SURGERY
LEVEL I – SECOND SEMESTER (2ND SUP.) EXAMINATION - APRIL 2022

MS 1204 - SANSKRIT - II

Date : 23. 04. 2022
Time : 9.45 a.m. - 12.15 p.m.

Answer all questions.

Index No

Part I - Structured Essay Questions

1. Read this सूत्र (aphorism) and answer the following questions.

‘इति ह स्माह भगवानात्रेयः ।’

1.1 How many words are there in this सूत्र? (1 Mark)

.....

1.2 What is the name of the sage mentioned here? (1 Mark)

.....

1.3 What is the verb of this सूत्र? (1 Mark)

.....

1.4 How many निपात are used in this सूत्र? (1 Mark)

.....

1.5 What is the लकार of the verb? (1 Mark)

.....

1.6 What is the तद्धित used in this सूत्र? (1 Mark)

.....

1.7 Separate the underlined combined word. (1 Mark)

.....

1.8 What is the rule applied to combine the words of 'स्माह' ? (1 Mark)

.....

1.9 In which sense the particle 'ह' is used here? (1 Mark)

.....

1.10 What happens when the particle 'स्म' is placed after a लट्-लकार verb? (1 Mark)

.....

2. Read this stanza and answer the questions given bellow.

'सुचिरं हि चरन्नित्यं क्षेत्रे सस्यमबुद्धिमान् ।

द्वीपिचर्मपरिच्छन्नो वाग्दोषाद् गर्दभो हतः ॥'

A) Give short answers.

2.1 Write two अव्यय. (1 Mark)

.....

2.2 What is the नाम-मूल of 'अबुद्धिमान्' ? (1 Mark)

.....

2.3 What is the विभक्ति of 'क्षेत्रे' ? (1 Mark)

.....

2.4 What is the बहुवचन form of 'हतः'? (1 Mark)

2.5 What is the लिङ्ग of 'क्षेत्रे'? (1 Mark)

2.6 What is the धातु of 'हतः'? (1 Mark)

B) Answer the following questions in Sanskrit.

2.7 कः हतः? (1 Mark)

2.8 गर्दभः कुत्र चरति? (1 Mark)

2.9 गर्दभः कस्मात् हतः? (1 Mark)

2.10 गर्दभः केन परिच्छन्नः? (1 Mark)

3. Fill in the blanks using the appropriate word given within brackets.

3.1 अहं जलं यच्छामि । (1 Mark)

(कपीणाम् / मृगेन / वृषभैः / अश्वात् / अश्वेभ्यः / अजं)

3.2 मृगाः त्रस्यन्ति । (1 Mark)

(सिंहाय / गोपलेन / यक्षं / गजाय / व्याघ्रात्)

3.3 त्वं नभसि नक्षत्राणि गणयितुं न । (1 Mark)

(पारयामि / पारयसि / पारयावः / भवामः / अस्ति)

3.4 जनाः वसन्ति । (1 Mark)

(नगरे / नगरं / नगरानि / नगरात् / नगराय)

3.5 छात्रौ अन्नं अखादताम् । (1 Mark)

(हस्तं / हस्तेन / हस्तात् / हस्ते / हस्ताय)

4. Combine the following sentences into one using पूर्वक्रिया.

4.1 (A) बालकः स्नानं करोति । (B) सः गृहं गच्छति । (1 Mark)

4.2 (A) नरौ कूपं गच्छतः । (B) तौ मुखं प्रक्षालयतः । (1 Mark)

4.3 (A) वयं आयुर्वेदं पठामः । (B) वयम् वैद्याः भवामः । (1 Mark)

4.4 (A) वनिता जलम् आनयति । (B) सा अन्नं पचति । (1 Mark)

4.5 (A) कर्षकः क्षेत्रात् आगच्छति । (B) सः वृषभेभ्यः जलं ददाति । (1 Mark)

5. Combine the following sentences into one using तुमन्त.

5.1 (A) छात्रा आयुर्वेदं पठति (B) सा विश्वविद्यालयं गच्छति॥ (1 Mark)

5.2 (A) बालाः कन्दुकेन कीडन्ति । (B) ते उद्यानं गच्छन्ति। (1 Mark)

5.3 (A) त्वं परीक्षातः उत्तीर्णः भवसि । (B) त्वं सम्यक्तया पठ । (1 Mark)

5.4 (A) वानराः फलानि खादन्ति । (B) ते वृक्षम् आरोहन्ति । (1 Mark)

5.5 (A) आवां चरकसंहितां पठावः । (B) आवां पुस्तकालयं गच्छावः । (1 Mark)

6. Read the stanza and answer given questions.

‘निदानार्थकरो रोगो रोगस्याप्युपजायते_।

तद्यथा ज्वरसन्तापाद्रक्तपित्तमुदीर्यते ॥’

6.1 Separate the underlined word. (1 Mark)

6.2 What is the लकार of ‘उदीर्यते?’ (1 Mark)

6.3 What is the विभक्ति of ‘रोगो’? (1 Mark)

6.4 Write the बहुवचन form of ‘जायते’. (1 Mark)

6.5 Write a उपसर्ग. (1 Mark)

Part II - Essay Questions

1. Translate the following passages into English.

1.1 विघ्नभूता यदा रोगाः प्रादुर्भूताः शरीरिणाम् ।

तपोपावासाध्ययन ब्रह्मचर्यव्रतायुषाम् ॥ ६ ॥

तदा भूतेष्वनुक्रोशं पुरस्कृत्य महर्षयः ।

समेताः पुण्यकर्माणः पार्श्वे हिमवतः शुभे ॥ ७ ॥ (चरकसंहिता) (6 Marks)

1.2 प्रणम्य जगदुत्पत्ति स्थिति संहार कारणम् ।

स्वर्गापवर्गयोर्द्वरैर्त्रैलोक्यशरणम् शिवम् ॥ १ ॥

नानामुनीनां वचनैरिदानीं समासतः सद्भिषजां नयोगात्।

सोपद्रवारिष्ट निदानलिङ्गो निबध्यते रोगविनिश्चयोऽयम् ॥ २ ॥ (माधवनिदानम्) (6 Marks)

1.3 अस्माभिर्निर्मिता नीडाश्चञ्चुमात्राहृतैस्तृणैः।

हस्तपादादिसंयुक्ता यूयं किमिति सीदथ? ॥ ६ ॥

तच्छ्रुत्वा वानरैर्जातामर्षैरालोचितम्-‘अहो ! निर्वातनीडगर्भावस्थिताः सुखिनः पक्षिणोऽस्मान्निन्दन्ति। भवतु तावद्दृष्टेरुपशमः।’ अनन्तरं शान्ते पानीयवर्षे तैर्वानरैर्वृक्षमारुह्य सर्वे नीडा भग्नास्तेषामण्डलानि चाधः पातितानि। अतोऽहं ब्रवीमि- “विद्वानेवोपदेष्टव्यः” इत्यादि। राजोवाच- ‘ततस्तैः किं कृतम्?’ बकः कथयति-‘ततस्तैः पक्षिभिः कोपादुक्तम्-‘केनासौ राजहंसो राजा कृतः?’। (हितोपदेशः) (8 Marks)

2. Translate the following sentences into Sanskrit.

- 2.1. You go to the village with your brother to buy a cloth. (2 Marks)
- 2.2. We too go there where you go. (2 Marks)
- 2.3. The king gives food to servants. (2 Marks)
- 2.4. Four girls went to the playground to play with the ball. (2 Marks)
- 2.5. Cows drink water from lake (2 Marks)
- 2.6. We (two) having read a book will sleep. (2 Marks)
- 2.7. He may read the book. (2 Marks)
- 2.8. My father is a famer. (2 Marks)
- 2.9. He or she will go to the city. (2 Marks)
- 2.10. Son of the driver study in university. (2 Marks)

23. 04. 2022